

Strategische doelstellingen voor een duurzame ontwikkeling aan de Vrije Universiteit Brussel

I. Algemene principes

1. Duurzame ontwikkeling vanuit humanistische waarden
2. Een holistische en interdisciplinaire aanpak
3. Voorzorgs- en omkeerbaarheidsprincipe
4. Duurzame ontwikkeling vanuit een internationaal perspectief
5. Het invoeren van een duurzaamheidstoets en het streven naar kwaliteitslabels
6. Werken aan transparantie en een actieve participatie van de universitaire gemeenschap

II. Duurzame ontwikkeling in onderzoek en onderwijs

7. Integratie van duurzame ontwikkeling in de curricula
8. Stimuleren van onderzoek m.b.t. duurzame ontwikkeling

III. Ecologische integriteit

9. Herstellen en onderhouden van ecologische cycli en bevorderen van kringloopprocessen
10. Verminderen van de CO₂-uitstoot door rationeel energiegebruik en overschakeling naar hernieuwbare energie
11. Rationeel gebruik van natuurlijke rijkdommen
12. Zorg dragen voor de natuur en de ecosystemen als basis van alle leven op aarde. Bijdragen tot een toename in biodiversiteit
13. Beperken van vervuiling

14. Aanmoedigen van een duurzame mobiliteit
15. Aanmoedigen van een duurzaam voedingspatroon

IV. Versterken van het sociale weefsel en het welzijn van studenten en personeel

16. Aanmoedigen van diversiteit onder personeel en studenten. Waarderen van ieders eigenheid. Bewaken van mensenrechten.
17. Aanmoedigen van dialoog en beperking van sociale polarisatie tussen groepen binnen de maatschappij en de gemeenschap. Versterken van de sociale cohesie binnen de gemeenschap
18. Bijdragen tot het verkleinen van de kloof tussen arm en rijk, Noord en Zuid, ontwikkelde en minder ontwikkelde landen
19. Bijdragen tot de bescherming en de verbetering van de gezondheid en het welzijn van de leden van de universitaire gemeenschap
20. Versterken van de banden en de dialoog met de lokale gemeenschap

V. Financiële gezondheid en ethisch verantwoord ondernemen

21. Bewaken van de financiële gezondheid van de instelling
22. Ethisch verantwoord ondernemen
23. Versterken van de lokale economie

Strategische doelstellingen voor een duurzame ontwikkeling aan de Vrije Universiteit Brussel

I. Algemene principes

1. Duurzame ontwikkeling vanuit humanistische waarden

De Vrije Universiteit Brussel speelt een actieve rol in de maatschappelijke dialoog rond duurzame ontwikkeling vanuit humanistische waarden en waarden van een open en vrije democratische samenleving. Als onderzoeks- en kennisinstelling wil zij actief bijdragen tot een mentaliteitswijziging rond duurzame ontwikkeling binnen en buiten de grenzen van de universiteit.

2. Aanmoedigen van een holistische en interdisciplinaire aanpak

De Vrije Universiteit Brussel gaat op zoek naar verbondenheid in al haar activiteiten en tussen alle leden van haar gemeenschap door het stimuleren van een holistische aanpak. De Vrije Universiteit Brussel streeft naar interdisciplinariteit. Daarom wordt interdisciplinaire samenwerking en de oprichting van interdisciplinaire instituten aangemoedigd.

3. Voorzorgs- en omkeerbaarheidsprincipe

Alle activiteiten verlopen in het kader van een algemeen principe van "verantwoordelijkheid", minimaal binnen het wettelijke kader zoals opgelegd door de overheden. Indien de Vrije Universiteit Brussel niet zeker is van de mogelijke gevolgen van een beslissing en indien een beslissing mogelijk onomkeerbare negatieve gevolgen heeft past ze het voorzorgsprincipe en het omkeerbaarheidsprincipe toe.

4. Duurzame ontwikkeling vanuit een internationaal perspectief

Internationale dialoog worden in het kader van duurzame ontwikkeling aangemoedigd. De Vrije Universiteit Brussel is een universiteit waar internationale gemeenschappen van experts en experts-in-wording samenwerken in onderwijs- en onderzoeksprogramma's met een gemeenschappelijk doel: internationaal, duurzaam innoveren. De Vrije Universiteit Brussel voert haar activiteiten in een internationale context, in het kader van de doelstellingen van de Europese Unie, de Verenigde Naties en de internationale normen.

5. Het invoeren van een duurzaamheidstoets en het streven naar kwaliteitslabels

De Vrije Universiteit Brussel ontwikkelt een methode van duurzaamheidsbeoordeling met als doel na te gaan of de beslissingen die worden genomen stroken met de duurzaamheidsvisie en de strategische doelstellingen. De Vrije Universiteit Brussel streeft naar het behalen van

kwaliteitslabels waaruit haar engagement blijkt t.o.v. duurzame ontwikkeling, maatschappelijk verantwoord ondernemen en milieuzorg.

6. Werken aan transparantie en een actieve participatie van de universitaire gemeenschap

Het besluitvormingsproces aan de Vrije Universiteit Brussel verloopt transparant. Een duurzame universiteit komt tot stand vanuit de universitaire gemeenschap zelf. De Vrije Universiteit Brussel roept de hele universitaire gemeenschap (personeel en studenten) op om samen duurzame ontwikkeling in de praktijk te brengen. De Vrije Universiteit Brussel sensibiliseert de leden van de universitaire gemeenschap en werkt zo aan een mentaliteitswijziging. Personeel, studenten en andere belanghebbenden krijgen inspraak in de besluitvorming van de instelling.

II. Duurzame ontwikkeling in onderzoek en onderwijs

7. Integratie van duurzame ontwikkeling in de curricula

De Vrije Universiteit Brussel streeft naar de integratie van het thema duurzame ontwikkeling in de curricula van alle studierichtingen.

8. Stimuleren van onderzoek m.b.t. duurzame ontwikkeling

De Vrije Universiteit Brussel voert een beleid m.b.t. onderzoek rond het thema duurzame ontwikkeling en vertaalt de resultaten naar praktische toepassingen binnen de maatschappij.

III. Ecologische integriteit

9. Herstellen en onderhouden van ecologische cycli en bevorderen van kringloopprocessen

De Vrije Universiteit Brussel streeft naar het herstellen en onderhouden van ecologische cycli en het bevorderen van kringloopprocessen. In die zin streeft de Vrije Universiteit Brussel bijvoorbeeld naar het maximaal hergebruiken van afval als grondstof voor nieuwe producten. Daarom worden verschillende afvalfracties gescheiden ingezameld voor hergebruik en recycling. De Vrije Universiteit Brussel maakt maximaal gebruik van gerecycleerde en recycleerbare materialen.

10. Verminderen van de CO₂-uitstoot door rationeel energiegebruik en overschakeling naar hernieuwbare energie

De Vrije Universiteit Brussel streeft ernaar haar CO₂-uitstoot te verminderen door rationeel energiegebruik en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. De Vrije Universiteit Brussel stelt zich tot doel de universitaire gemeenschap te sensibiliseren m.b.t. een vermindering in het energieverbruik.

11. Rationeel gebruik van natuurlijke rijkdommen

De Vrije Universiteit Brussel streeft naar een rationeel gebruik van grondstoffen en materialen. Er wordt bijvoorbeeld maximaal gebruik gemaakt van duurzame materialen en hernieuwbare grondstoffen binnen de draagkracht van het ecosysteem. Zo wordt bijvoorbeeld gewerkt aan de vermindering van het gebruik van papier en wordt gebruik gemaakt van papier met een milieukeurmerk. De Vrije Universiteit Brussel streeft bijvoorbeeld ook naar het spaarzaam omgaan met leidingwater en streeft

naar het beperken van de hoeveelheden grondwater dat wordt opgepompt en gaat over tot het opvangen en gebruiken van regenwater.

12. Zorg dragen voor de natuur en de ecosystemen als basis van alle leven op aarde. Bijdragen tot een toename in biodiversiteit

De Vrije Universiteit Brussel streeft naar het behoud van het groen en naar de integratie van de natuur op de campussen. De Vrije Universiteit Brussel voert een groenbeheer van haar campussen met aandacht voor aantrekkelijkheid, veiligheid en natuurontwikkeling, in lijn met de inspanning in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het versterken van de biodiversiteit op de campussen is daarbij een centraal aandachtspunt. Bij het ontwerpen van nieuwe gebouwen en aanpassen van bestaande gebouwen wordt aandacht besteed aan de integratie van habitat voor dieren en planten op en rond de gebouwen. De Vrije Universiteit Brussel stelt haar niet-bebouwde gronden waar mogelijk ter beschikking van natuurontwikkelingsprojecten en stadslandbouwprojecten.

13. Beperken van vervuiling

De Vrije Universiteit Brussel voert een actief beleid ter voorkoming van vervuiling van de leefomgeving. Zo worden bijvoorbeeld alle gevaarlijke en bijzondere afvalproducten ingezameld en afgevoerd door een erkende ophaler van gevaarlijk afval, worden maatregelen genomen om de vervuiling van de bodem te voorkomen en worden koelinstallaties zodanig beheerd dat schadelijke koelvloeistoffen niet in het milieu terecht komen en de meest schadelijke koelvloeistoffen worden uitgebannen.

14. Aanmoedigen van een duurzame mobiliteit

De Vrije Universiteit Brussel ontwikkelt een bedrijfsvervoerplan en actualiseert dit regelmatig. De universiteit stimuleert personeel en studenten gebruik te maken van het openbaar vervoer en de fiets, aan carpooling te doen of te voet te komen werken. De Vrije Universiteit Brussel streeft naar het beperken van het aantal werkgerelateerde verplaatsingen van het personeel en van de impact van deze verplaatsingen.

15. Aanmoedigen van een duurzaam voedingspatroon

De Vrije Universiteit Brussel sensibiliseert personeel en studenten om voedingspatronen om te buigen naar voedsel dat bijdraagt tot de gezondheid van mens en milieu (minder vleesrijke maaltijden, meer lokaal geproduceerde voedingswaren en minder producten met een hoog aantal "voedselkilometers").

IV. Versterken van het sociale weefsel en het welzijn van studenten en personeel

16. Aanmoedigen van diversiteit onder personeel en studenten. Waarderen van ieders eigenheid. Bewaken van mensenrechten.

De Vrije Universiteit Brussel voert een actief diversiteitsbeleid bij personeel en studenten. De instelling staat voor de vorming van kritische, zelfstandig denkende mensen in een open sfeer van vrij onderzoek, vrijheid, verdraagzaamheid en verscheidenheid. De Vrije Universiteit Brussel stelt zich tot doel de verscheidenheid in de samenleving positief te benaderen, zowel in haar studieprogramma's als op het vlak van haar studentenbeleid en personeelsbeleid en dit door gelijke kansen te garanderen voor iedereen, zonder onderscheid op grond van geslacht,

sociale of etnische afkomst, levensbeschouwing, seksuele geaardheid, leeftijd of handicap. Via deze benadering wordt de integriteit van alle individuen gerespecteerd, met al hun gaven en gebreken. De Vrije Universiteit Brussel draagt de fundamentele rechten van de mens hoog in het vaandel en neemt initiatieven in onderwijs, onderzoek en dagelijks handelen om de mensenrechten te versterken en te bewaken.

17. Aanmoedigen van dialoog en beperking van sociale polarisatie tussen groepen binnen de maatschappij en de gemeenschap. Versterken van de sociale cohesie binnen de gemeenschap

Er wordt gewerkt aan de versterking van de sociale cohesie binnen de universitaire gemeenschap. Er wordt op een open, transparante, geweldloze en respectvolle wijze gecommuniceerd tussen het personeel, de studenten, het bestuur en de buitenwereld.

18. Bijdragen tot het verkleinen van de kloof tussen arm en rijk, Noord en Zuid, ontwikkelde en minder ontwikkelde landen

De Vrije Universiteit Brussel voert een beleid m.b.t. sociale integratie, internationalisering en ontwikkelingssamenwerking in zowel de onderwijs-, de onderzoeks- en de dienstverleningsactiviteiten. Vanuit haar humanistische waarden streeft de universiteit ernaar bij te dragen tot het verkleinen van de kloof tussen arm en rijk, Noord en Zuid, ontwikkelde en minder ontwikkelde landen.

19. Bijdragen tot de bescherming en de verbetering van de gezondheid en het welzijn van de leden van de universitaire gemeenschap

De Vrije Universiteit Brussel voert een actief preventiebeleid, ondersteunt de gezondheid, het welzijn en de veiligheid van werknemers, studenten en bezoekers. De universiteit stelt psycho-, medische- en sociale begeleiding, sportinfrastructuur en sociale ontmoetingsplaatsen ter beschikking van studenten en personeel.

20. Versterken van de banden en de dialoog met de lokale gemeenschap

De Vrije Universiteit Brussel is betrokken bij de buurten waarin ze haar activiteiten organiseert. De universiteit gaat in dialoog met de lokale gemeenschap, stelt zich op als actieve partner in het stedelijk gebeuren, neemt waar dit nuttig is deel aan initiatieven op niveau van de buurt of de gemeente en stelt haar infrastructuur zoals de bibliotheek, de sport- en culturele infrastructuur en de medische zorgverlening niet enkel open voor de universitaire gemeenschap, maar ook voor de omwonenden en alle andere geïnteresseerden.

V. Financiële gezondheid en ethisch verantwoord ondernemen

21. Bewaken van de financiële gezondheid van de instelling

De Vrije Universiteit Brussel bewaakt actief het financiële beheer van de instelling en zorgt voor een begroting in evenwicht. De Vrije Universiteit Brussel bouwt een financiële reserve op, streeft naar een maximale diversifiëring van de bronnen van inkomsten van de instelling, ondersteunt haar personeel in het werven van externe fondsen als bron van inkomsten, ondersteunt initiatieven om de administratie zo efficiënt

en rationeel mogelijk te laten verlopen, moedigt het valoriseren aan van kennis en uitvindingen van de instelling op de markt en draagt zorg voor haar onroerende goederen.

22. Ethisch verantwoord ondernemen

De Vrije Universiteit Brussel voert een actief duurzaam aankoopbeleid waarbij milieu-, sociale en ethische aspecten – naast financiële en andere aspecten – mee in rekening worden gebracht. Ook bij het uitbesteden van bepaalde activiteiten aan andere bedrijven en bij grote projecten van de universiteit wordt de duurzaamheidsvisie en de duurzaamheidsstrategie mee in rekening gebracht.

23. Versterken van de lokale economie

De Vrije Universiteit Brussel bouwt positieve contacten op met bedrijven uit de lokale gemeenschap. Op deze wijze draagt ze bij tot de versterking van de lokale economie en bouwt ze positieve relaties op met de lokale gemeenschap.

Compatibiliteit met het Algemeen Strategisch Plan van de Vrije Universiteit Brussel

Deze duurzaamheidsstrategie van de Vrije Universiteit Brussel is volledig in te passen in het Algemeen Strategisch Plan en wordt gestuurd vanuit de kernwaarde "duurzaamheid".

Maar er is meer, de duurzaamheidsstrategie raakt aan alle kernwaarden van de Vrije Universiteit Brussel:

1. Kritisch denken en vrij onderzoek
2. Vorming van en respect voor de totale persoon
3. Gelijke kansen en diversiteit
4. Openheid en verdraagzaamheid
5. Maatschappelijk engagement vanuit een niet-dogmatisch humanistisch perspectief
6. Duurzaamheid
7. Kwaliteit en professionaliteit
8. Innovatie en creativiteit

De duurzaamheidsstrategie kan worden aanzien als een onderbouwen en ondersteunen van de strategische doelstellingen van het Algemeen Strategisch Plan zoals blijkt uit onderstaande tabel.

Strategische doelstellingen ASP	Doelstellingen duurzaamheidsstrategie
SD1: grondig werken aan de financiering	21. Bewaken van de financiële gezondheid van de instelling
SD2: inachtneming van de principes van "good governance" door o.m. het uitbouwen van een doelgericht managementsysteem met duidelijke en meetbare objectieven en een consequente houding inzake accountability	6. Walk your talk – het invoeren van een duurzaamheidstoets en het streven naar kwaliteitslabels
SD3: een goede interne communicatie en transparantie	17. Aanmoedigen van dialoog en beperking van sociale polarisatie tussen groepen binnen de maatschappij en de gemeenschap. Versterken van de sociale cohesie binnen de gemeenschap

SD4: de verantwoordelijkheid van de beheerstaken en ondersteunende taken leggen op dat niveau waar de toegevoegde waarde het grootst is	22. Ethisch verantwoord ondernemen
SD5: een sterke mensgerichte en waarderende aanpak realiseren naar de medewerkers en het personeel enthousiasmeren om gezamenlijk dit strategisch plan te implementeren (incentives, ...)	17. Aanmoedigen van dialoog en beperking van sociale polarisatie tussen groepen binnen de maatschappij en de gemeenschap. Versterken van de sociale cohesie binnen de gemeenschap 19. Bijdragen tot de bescherming en de verbetering van de gezondheid en het welzijn van de leden van de universitaire gemeenschap
SD6: de alliantie met de UGent uitvoeren, samenwerkingsverbanden bewerkstelligen met de ULB binnen de University of Brussels en een nauwere samenwerking nastreven met EhB en Sovehb	2. Aanmoedigen van een holistische en interdisciplinaire aanpak
SD7: een permanente omgevingsscanning verrichten om het onderwijsaanbod en het onderzoek te kunnen laten inspelen op de behoeften van de maatschappij	7. Integratie van duurzame ontwikkeling in de curricula Stimuleren van onderzoek m.b.t. duurzame ontwikkeling
SD8: een specifiek marketing-, communicatie- en rekruteringsbeleid opzetten en voeren van een actief studentenbeleid i.s.m. de alumniverenigingen, de (ex)werknemers en andere partners	5. Duurzame ontwikkeling vanuit een internationaal perspectief 18. Bijdragen tot het verkleinen van de kloof tussen arm en rijk, Noord en Zuid, ontwikkelde en minder ontwikkelde landen 20. Versterken van de banden en de dialoog met de lokale gemeenschap
SD9: aftoetsen van alle beleidsacties aan de waarden	6. Walk your talk – het invoeren van een duurzaamheidstoets en het streven naar kwaliteitslabels
SD10: de beschikbare middelen (personele, financiële, logistieke, educatieve, technologische en infrastructurele) effectiever en efficiënter beheren	22. Ethisch verantwoord ondernemen

Samenstelling van de stuurgroep duurzame ontwikkeling

- Helene Casman (voorzitter stuurgroep en vice-rector studentenbeleid)
- Yvette Michotte (vice-rector onderwijs)
- Jim Van Leemput (algemeen directeur)
- Jacques De Ruyck (ZAP, energieproblematiek)
- Frank Delattin (expert energieproblematiek)
- Nico Koedam (ZAP, duurzaamheidsbeoordeling en ecosysteembeheer)
- Hubert Rahier (ZAP, duurzame materialen)
- Mark Runacres (ZAP, energie- en milieutechnologie, EhB)
- Dimitri Devuyt (secretaris stuurgroep en milieucoördinator VUB)
- Rebecca Lefevere (mobiliteitscoördinator en milieuzorg)
- Tino Bresseleers (logistics project director, UZ Brussel)

- Nico Van Elzen (milieucoördinator UZ Brussel)
- Antoine Struelens (studentenraad, student wijsbegeerte)
- Marleen Wynants (interdisciplinaire netwerking Crosstalks)
- Sara Engelen (interdisciplinaire netwerking Crosstalks)
- Bart Vereecke (educatieve projecten rond klimaatsverandering, duurzaam onderzoek en groene technologieën, R&D Dept., EhB)